

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 105/2025-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária**, Červeňova 15, Bratislava, zastúpenej JUDr. Mgr. Monikou Lichnerovou, advokátkou, Plzenská 4, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-20C/65/2020 takto

rozhodol:

- Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-20C/65/2020 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. B1-20C/65/2020 konal bez zbytočných prietáhov.
- Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **1 000 eur**, ktoré **je** jej Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Skutkový stav a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. decembra 2024 a doplnenou 10. januára 2025 a 11. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom mestského súdu v označenom konaní. Navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov, priznal jej primerané finančné zadostučinenie 5 500 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 105/2025-25 z 13. februára 2025 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom doručeným mestskému súdu (pôvodne Okresnému súdu Bratislava I, pozn.) 14. decembra 2020 domáhala vydania európskeho platobného rozkazu, ktorým by súd uložil povinnosť žalovanému zaplatiť jej 6 699,12 eur s príslušenstvom za ňou poskytnuté právne služby. Mestský súd vydal 9. apríla 2021 európsky platobný rozkaz, proti ktorému žalovaný podal 27. júla 2021 odpor. Mestský súd následne uznesením z 20. septembra 2021 zrušil európsky platobný rozkaz v plnom rozsahu a uznesením z 11. novembra 2021 vyzval sťažovateľku na vyjadrenie sa k vyjadreniu žalovaného.

4. Napriek sťažovateľkinej urgencii z 25. októbra 2022 ostal mestský súd nečinný až do 21. apríla 2023, keď sťažovateľke doručil podanie žalovaného zo 7. marca 2023 spolu s jeho doplnením z 8. marca 2023. Uvedené úkony boli až do podania ústavnej sťažnosti zo strany mestského súdu poslednými.

5. Sťažovateľka namieta, že k porušeniu ňou označených základných práv došlo v dôsledku nesústredenej, neefektívnej a zjavne pomalej činnosti okresného súdu v napadnutom konaní, keďže po viac ako 4 rokoch (ku dňu doručenia doplnenia ústavnej sťažnosti, pozn.) nie je vec ani neprávoplatne ukončená pred súdom prvej inštancie, ani nie je vo veci nariadený termín pojednávania, resp. vyznačená právoplatnosť súdom vydaného európskeho platobného rozkazu. Podľa sťažovateľky nejde o právne či fakticky zložitú vec, v konaní je aktívnou sporovou stranou a nespôsobuje zbytočné prieťahy. Je presvedčená, že postup súdu, najmä jeho nečinnosť, ako aj opakovaná zmena v osobe zákonného sudcu spôsobili zbytočné prieťahy v konaní. Argumentuje, že ide o pre ňu dôležité konanie, v ktorom si uplatňuje odmenu za už poskytnuté právne služby, pričom žalovaná suma nie je zanedbateľnou čiastkou.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

6. Predsedníčka mestského súdu doručila vyjadrenie ústavnému súdu 14. marca 2025. Uviedla, že posledným úkonom bola 21. apríla 2023 sťažovateľke zaslaná duplika žalovaného. Konštatovala, že v namietanom konaní objektívne došlo k prieťahom.

7. K námietke sťažovateľky, že odpor mal byť odmietnutý z dôvodu jeho nesprávneho podania (príloha vo formáte pdf. bez elektronického podpisu, pozn.), predsedníčka mestského súdu,

odkazujúc na rozhodnutie najvyššieho súdu uverejnené pod č. R 50/2024 (uznesenie 4Obdo/19/2023 z 28. júna 2024), uviedla, že postup súdu považuje za správny.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

9. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria prihliada ústavný súd aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

10. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, predmetom konania je zaplatenie peňažnej sumy, čo spadá pod bežnú agendu všeobecných súdov. Napriek tomu, že žalovaný je českým občanom, vec nevykazuje skutkovú či právnu zložitosť.

11. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v napadnutom konaní, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v priebehu konania k zbytočným prietahom.

12. Pokiaľ ide o samotný postup mestského súdu, ústavný súd tento vyhodnotil ako poznačený nečinnosťou. Po podaní návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu doručeného mestskému súdu 14. decembra 2020 konal súd relatívne plynulo až po jeho zrušenie na základe podaného odporu. Z predloženého spisu vyplýva, že mestský súd sťažovateľku uznesením z 11. novembra 2021 (doručeným 28. januára 2022) vyzval na vyjadrenie (č. l. 85) k vyjadreniu žalovaného. Sťažovateľka doručila mestskému súdu svoje vyjadrenie 11. februára 2022. Mestský súd uznesením z 9. februára 2023 – teda až po roku, vyzval žalovaného na vyjadrenie sa k podaniu sťažovateľky z 11. februára 2022. Žalovaný doručil mestskému súdu vyjadrenie 7. marca 2023, ktoré doplnil 8. marca 2023. Okrem toho sa žalovaný dopytom doručeným mestskému súdu 20. apríla 2023 dožadoval informácie o stave konania. Mestský súd podaním z 21. apríla 2023 zaslal posledné vyjadrenie žalovaného na vedomie sťažovateľke a o tomto kroku v ten istý deň mailom informoval žalovaného. Zo spisu ďalší úkon mestského súdu nevyplýva, teda jeho nečinnosť od posledného úkonu do podania ústavnej sťažnosti trvá rok a sedem mesiacov.

13. Po preskúmaní obsahu spisu mestského ústavný súd konštatuje, že postup mestského súdu v napadnutom konaní je poznačený priet'ahmi, ktoré je možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd v nadväznosti na výrok uvedený v bode 1 výrokovej časti nálezu v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke prikázal mestskému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

15. Pokiaľ sťažovateľka v ústavnej sťažnosti načrtla možné porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny tým, že mestský súd nepostupoval správne, ak prihliadal na podaný odpor, ústavný súd konštatuje, že v postupe mestského súdu nezistil procesné pochybenie. Zo spisu vyplýva, že žalovaný prostredníctvom právnej zástupkyne elektronicky podal odpor 29. júla 2021. Z výsledku informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe založeného na č. l. 66 vyplýva, že formulár vrátane jeho príloh bol podpísaný platným elektronickým podpisom právnej zástupkyne. Okrem tvrdenia o absencii autorizácie podania žiadnu ďalšiu relevantnú argumentáciu v tejto súvislosti sťažovateľka v ústavnej sťažnosti nepredniesla. Preto ústavný súd tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

16. Vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému porušeniu čl. 47 charty ústavný súd uvádza, že sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadnym spôsobom neodôvodnila presah jej veci s právom Európskej únie, čím je podmienená aplikačná pôsobnosť charty. Zo súdneho spisu mestského súdu taktiež nevyplýva, že by uvedené napadnuté konanie svojím predmetom akokoľvek súviselo s právom Európskej únie. Ústavný súd preto tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

IV.

Primerané finančné zadosťučinenie

17. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 302/2020).

18. V prerokúvanom prípade podľa názoru ústavného súdu prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Ústavný súd prihliadol na to, že napadnuté konanie pred mestským súdom je poznačené obdobiami výraznej nečinnosti. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti požaduje priznanie finančného zadosťučinenia 5 500 eur. Na druhej strane je potrebné zobrať do úvahy, že sťažovateľka si v napadnutom konaní uplatňuje nárok 6 669,12 eur. Ústavnému súdu sa preto javí ako postačujúce priznanie finančného zadosťučinenia 1 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). V prevyšujúcej časti návrhu sťažovateľky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.
Trovy konania

19. V tejto veci nie je dôvodné, aby bola sťažovateľke priznaná náhrada trov konania (bod 4 výroku nálezu). Rozhodnutie sťažovateľky ako advokátskej kancelárie (v mene ktorej koná advokát) dať sa zastúpiť iným advokátom (takéto právo jej nemožno uprieť) v konaní pred ústavným súdom, v ktorom namieta porušenie práv uvedených v bode 1, nemožno považovať za hospodárne a účelné z pohľadu nákladov konania. To platí o to viac, že ide konanie, v ktorom nemožno počítať s procesným rizikom spojeným s povinnosťou náhrady trov konania protistrany. Od sťažovateľky ako právne kvalifikovanej osoby je dôvodné očakávať schopnosť spísať ústavnú sťažnosť, ak v konaní pred všeobecným súdom, v ktorom vystupuje ako účastník konania, došlo k zbytočným priesťahom (obdobne III. ÚS 617/2023, III. ÚS 240/2024).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2025

Robert Šorl
predseda senátu